

~~206С3~~

Рис. 147. А

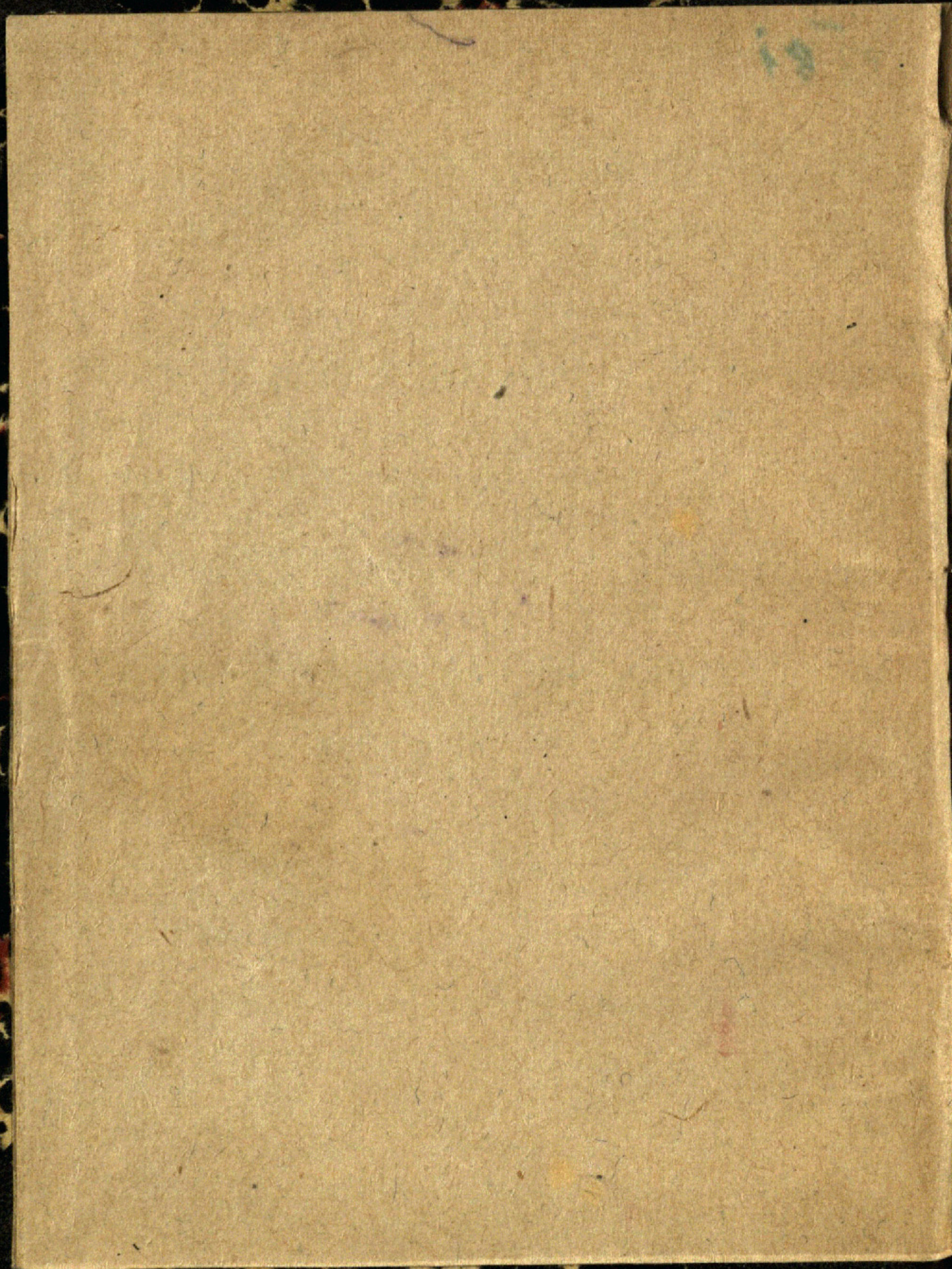
~~II 9 47~~

БИБЛИОТЕКА

МАТЕРИАЛЫ СЕРИИ

18330

P181

~~8222~~
P181

P199 I 147.1

НЕВЕН

ПЕСМЕ за ДЕЦУ

ОД

ПЕТРА

ДЕСНОТОВИЋА.

I.

У СОМБОРУ,

Штампарија А. Вагнера и другара

1865.

THE NEW YORK

LIBRARY OF THE

THE NEW YORK
LIBRARY OF THE

THE NEW YORK

THE NEW YORK
LIBRARY OF THE

THE NEW YORK

THE NEW YORK

THE NEW YORK

Песна рођењу мајке божије.

О мајко божја
Твоје рођење,
Промисо божиј,
И провиђење
Навести радост
Целоме свету,
Одагна жалост
Паклену клету!

Јер је из тебе
Нам засијало,
Сунашце правде
Нас обасјало,
Срушило клетву
Благослов дало,
Сатрло смрти
Грехољно жало.

О мајко божја
Твојим рођењем,

4
Промислом божјим
И провиђењем,
Клетви Адама
Учињен је крај,
За душе наше
Отворен је рај!

Ваведенију.

Блага воља божја
Сад се предсказала,
Проповед се људма
Данас указала.

Јер у храму божјем
Јавља с' дева јасно,
Њој певајмо и ми,
Са анђелигласно :

„О радуј се мати,
Зиждитеља Бога,
И покрове тврди,
Дивна света тога!“

Успенију Богоматере.

И Твојим рођајем,
Чудним догађајем,
Дева си остала,
Светица постала.

И твојим успењем,
Божјим промишљењем,
Неостави клета
Ова грешна света

Већ си у животу
Стала пред дивоту
Као мати Бога,
Творца света тога.

Па се молиш сада,
За нас грешне свагда
А код сина Твога,
Бога премилога.

Рођењу Христовом.

I

О Христе Боже
 Рођење Твоје,
 Свету овоме
 Засијало је
 Светлост познања
 И вере свете,
 Вражја се сила
 С управе смете !

О Теби знаше
 Прости чувари,
 И из далека
 Мудри звездари,
 Звездом учени
 Теби су дошли,
 Силене земље
 Због Тебе прошли.
 Да поклон собом
 Теби донесу,

7
Сунашце правде
Тако узнесу,
Да вис истока
Тебе познаду,
И славу с нама
Да ти одаду.

II.

Надјестаственога роди
Данас дева пречиста,
Ко спасењ он нас води,
Паде влада нечиста.

Њему земља вертеп даје,
Неприступноме Богу,
Ил' га незна, ил' не хаје,
С ње је скино сет многу

Анђели га с пастирима,
У песмама узносе,

Звезда иде с звездарима,
Који даре доносе.

Јер нас ради се родило,
Младо дете вечни Бог,
Свет је овај походило,
Из љубави рода свог.

Св. Богојављењу.

Када си се у Јордану
Ти Господе крстио,
Троичански се на дану
Прослав нама јавио.

Јербо глас је родитеља
Свидјетељство рекао,
Тебе сина вазљубљена,
По вољи је назвао

А у виду голубијем
Дух се божиј спустио

И по слову је божијем
И глас његов шуштио.

Тада си се ти указо
Прославио овај свет,
И пут прави нам показо,
А с нас прешла црна сет.

Цветоносју.

Опште васкрсење,
Пређе твоје страсти,
Увераво јеси,
Надприродном власти.

Па кад си Лазара,
Из мртвих дигао,
Тад је многи народ
Пред Тебе стигао.

Зато и ми деца,
Са победе знаци,

Ликујему Христу,
У сунчеви зраци.

„Буди слава Теби,
Који са висине
Долазећи нама,
Доносиш милине!“

—
Великом четвртку.

Када славни ученици
После тајне вечере,
Несу Христу дати хтели,
Да им ноге опере.

Тада им се разум њихов
За наук просветио,
А безбожног тад је Јуде
Лакомством помрачио.

Неправедним судијама
Праведног је предао,

Предао је на смрт оног,
Што је с Богом седао.

О човече који чезнеш
За имањем богатством,
Види Јуду среброљупца
Где се дави лакомством!

Од несите душе бежи,
Јер је њојзи благо Бог,
И Јуда је учитеља
Само зато издо свог!

—

На велики петак.

Када те је с Никодимом
Јосиф с крста скинуо,
Тебе, што си царство нама,
Царство божје збринуо.
Тебе, што се са светилом
Као ризом одеваш,

Који снагу срцу нашем
Супрот врагу улеваш.
Кад је Тебе он угледо,
Мртва, нага, где лежиш,
Тебе, који светом владаш,
Грмиш, севаш и снежиш!
Добросрдачан је вапај,
Туговање почео,
Почео је јаде своје
Кад је Тебе видео. —
Авај мене мој Исусе,
Ког је сунце згледало
Ко распетого на крсту,
Па је зраке скривало.
А земља се колебала
Из темеља својега,
Завеса се подерала
Од ужаса твојега!
А где ти си из љубави,
Толке муке трпео,
Из љубави рода свога
Који Те је распео!

О! како ћу сахранити
 Тебе Боже преблаги,
 Којим платном обавити,
 Мој Исусе предраги!
 Каквима ли ћу рукама
 Тело Твоје дирнути,
 Са којима ћу песмама,
 Пред Тебе се винути?
 О! величам страсти Твоје,
 Дела твоја прослављам,
 Страдању се Твом пречасном
 Увек Боже поклањам!

Ускрс у.

Ево дана ускрснога,
 Ево дана изврснога,
 Весело га прослављајмо,
 Ускрс у се поклањајмо!

Обгрлимо сад друг друга,
 Клеветника што нас руга,

Да манемо туге, беде,
 Анђели нас од'зго гледе!

Веће Христу Спаситељу
 Нашему избавитељу
 Да певамо, да клицамо,
 Да га дивно прослављамо!

Јер он уста сад из мртви,
 Сврћу својом смрт умртви,
 Вражја сила клета паде,
 Он нам живот свима даде!

Арађелову дну.

Небесне војске
 Архистратизи,
 Ми вас молимо
 Што смо у низи.

Ми недостојни
 Вашег погледа,

Разрушиоци
Божјег уреда.

Вашим молбама
Обградите нас,
Нашим душама
Да стечемо спас.

Покровом крила
Невештаствене,
Својине ваше
Надјестаствене.

Храните верне
Што вам падају
И песму ову,
Што вам певају.

Свeтoмe Никoлaјy.

Правило си вере
И образ кротости,

У теби се мере
Све рајске мудрости.

Учитељ си био
Уздржаво страсти,
Вишњем Богу мио,
Он ти даде власти.

А за смерност своју
Духовну ништету,
Анђели ти поју
Венце славе плету.

О светени оче
Свети Николаје,
Моли Христа Бога,
Да нам милост даје.

Да се душе наше
Тамо спасти могу,
Помоли се оче
За нас грешне Богу.

Димитрије
 Светоме Ђурђу.

Слободитељу пљенених,
 Заштитниче сиротана,
 Врачу болних ослабљених,
 И делијо изабрана.

Ти велики мучениче
 Победу си одржао,
 Ђурђе божиј угодниче,
 Живот себи одлакшао.

Испред тебе тама пада,
 Молитве су твоје спешне,
 Пред престолом божјим сада
 Помоли се за нас грешне.

Светоме Димитрији.

Великог у теби
 Свет бранилца нађе.

Через молбе твоје,
Млога беда зађе.

Ти си враге кивне
Створитеља Бога,
Победио дивне,
Снажне, света тога.

Па ко што си гордог
Лија низложио,
И на борбу дрзког
Нестора створио.

Тако Дмитре свети
Моли Исус Христа,
Да с' његова милост
Над нами заблиста.

Св. Стефану првомученику.

Добрим си се ти подвигом,
Подвйзао мучениче,

Први ти си, а под игом,
Пао Христов учениче.

Мучитеље кад си своје,
Због неверства обличио,
Лице т' беше светле боје,
Анђелу си тад личио.

Камењем си бијен био
А од руке неверника,
Венац од'зго си примио,
Венац божја угодника.

Па и тада ти си Христа,
Умољаво вапијући,
Праштао им душо чиста,
Што чинише незнајући!

Цару Урошу.

Млађан ти си процватио,
А у твојој отаџбини,

Зле си страсти узаптио,
 Ти у добру изобиљни.

Па неправу смрт си подно
 Цар Уроше о всечасни,
 На небо си горе одно
 Сладке плоде, о ти властни!

Убожју си пре времена
 Житницу се преселио,
 Где неима тог бремена
 Што с' на земљи оставио.

Па зато се за нас моли,
 Што држимо спомен теби,
 Јаде тешке нам одоли,
 Силу вражју, светче преби.

Св. Стефану Штиљановићу.

На земљи си у мудрости,
 Вечну славу стекао,

Богатство си рад вечности
Свом Господу предао.

А он те је с небеснима,
Тамо горе сравнио,
Тело твоје међ земнима
Невредимо јавио.

За живота ти си твога
Целомудрен чист био,
Код Господа Бога свога
Постао си тим мио.

С дрзновењем, сада Богу
Помоли се ти за нас,
Твоје свете молбе могу
Нашој души стећи спас!

Преподобной матери Парас-
кеви.

Пустињачки
Побожњачки

Живот обљубивши,
И женика,
Источника
Блага обгрливши.

Сљед си Христа,
Мати чиста,
Усрдно потекла,
Вечна блага
Довек драга
За увек си стекла.

Иго тога
Вишњег Бога,
Млада си узела,
Крсним знаком
Силу врагом
Ти си одузела.

Трудом поста
Мука доста
Још си одржала,
Суза ј' млога

Зарад Бога
Ложе т' покапала.

Угаљ страсти,
Плотске сласти
Ти си угасила,
Параскево
Мудра дево
Сасвим удавила.

Моли Бога
Да нам млога
Наша прегрешења
Сад опрости
По милости,
И сва непоштења.

Молитва свемогућноме оцу
небесноме.

Свемогућа сила Твоја,
Уздигла је чувства моја,
Да позовем у походе
Тебе с неба о Господе.
Ти нам дајеш рујну зору
Да обасја до и гору;
Та ти створи месец, звезде,
Што по ноћи небом језде.
Па зато те свако зове,
Све ти виче речи ове :
„О наш оче који јеси,
Тамо горе на небеси!“

А ти од'зго шаљеш с неба,
Нама помоћ баш кад треба,
И благослов вишњи оче,
Да доврши шта ко хоће,

О Господе ко те знаде
 И у срцу свом имаде,
 Ко признаје Тебе Бога,
 Створитеља света тога,
 Свак ти виче, свак ти поје:
 „Да се свети име Твоје!“

Ти си Боже љубав вечна,
 Љубав вечна, непресечна,
 А ту љубав Твоју Боже,
 Оценити свако може.
 Код Тебе нам срећа цвати,
 Ти ћеш нама царство дати,
 Где се вију мирно палме,
 Где анђели поју псалме.
 Прими молбу деце своје:
 „Дај да дође царство твоје!“

Анђо божиј са висина
 Носи семе свих милина,
 Те посеје божје цвеће,
 Да ужива и ко неће. —

Све то вишња сила чини
 Те свет сине у милини,
 Све то јесу божиј пути,
 По најдолњи земље кути,
 „О нек буде воља твоја,
 И на небу, и на земљи!“

Зраке пошљи сунца сјајна,
 Да обасја поља бајна,
 Да зелени до и гора,
 И обала у крај мора;
 Да нам рађа и шеница
 И винова још лозица,
 Да се игра бело стадо
 По широком пољу радо.
 „Дај нам Боже, Творче неба,
 Насушнога данас хлеба.“

Грешне душе свуд Те круже,
 Грешне душе Теби служе,
 Са престола на ком седаш,
 На све грешне људе гледаш.

Па безмерна милост Твоја,
Она трпи и без броја.

„Дугове нам наше прости,
По доброты и милости,
Ко што дуг ми остављамо,
Кад зло за зло, невраћамо.“

Неостављај нас Господе,
Да нас наше очи воде,
Јер ће слепац да залута
И да сиђе с права пута.
А ми жељни видет зоре,
Где с истока дивно горе,
И у њојзи лице Твоје,
И анђели да ту стоје.

„Склони од нас искушење,
И зло свако помишљење,“

Јер је Твоје царство,
Земље Господарство

Твоја сила слава,

Од векова права

Увек била — и биће.

Јутрашња молитва.

О Господе, Ти ме диже
 Са постеље данас моје,
 Милост ми је Твоја ближе,
 Душа моја Теби поје.
 Памет срце ти просвети,
 Створитељу дивни свети,
 Отвори ми усне моје
 Да ти данас ваздан поје :
 Свет, свет, свет си Боже,
 Свашта ти се може,
 Света Богородице,
 И пресвета Троице,
 Смилуј се на нас,
 И помилуј нас,
 Амин.

Вечерња молитва.

О Господе Боже света,
 Мрак на земљу веће слета;

А ја поред ложа стојим
И данашње грехе бројим.
Па те молим вишњи Боже,
Који свашта чинит' може,
Прости мени робу смелом,
Све што згреших, или делом,
Или словом, ил' мислима
Пакоснима и грешнима;
Безметежан дај ми санак
Док несване опет данак.
А анђела хранитеља,
Заштитника бранитеља,
Пошли да ме од зла брани,
Нојцу целу да ме храни.
Ал хранитељ ти си нама,
Телу нашем и душама
Ми дајемо Теби славу
Оцу, сину, духу праву,
А и сада, а и свагда
Док на земљу појца пада.

Једини над.

Бедно срце пуно јада,
 Недај да те јад савлада,
 Јер знај да ће помоћ с неба,
 Теби доћи баш кад треба.
 Веруј, веруј, срце моје,
 Испуниће наде Твоје,
 Бог и отац са небеса!

И на небо волне дођу,
 Волне дођу па и прођу,
 Страшне буре и незгоде
 У свету се често роде.
 Веруј само срце моје,
 Разведриће дане Твоје,
 Бог и отац са небеса!

Камен нек ти вера буде
 Нек те гоне нек те куде,
 Кажи јаде Твоје Богу,
 Јаде Твоје, бољу млогу;

Па надај се срце моје
 Утоли ће боље Твоје,
 Бог и отац са небеса!

О помена.

Ако мислиш лако проћи
 Кроз путању света,
 Ако мислиш у рај доћи,
 Да т' ништа несмета,
 Неодступај ни у длаку
 Од пута божјега,
 Боље трпи бруку сваку
 Од свога ближњега!

Мир.

Мирно звезде небом ходе
 Једна другу пролазе,
 И до мете свака своје
 Без метежа долазе.

Мирно бистри поток тече
 Кроз убаво то поље,
 Сунце на њег луче шаље,
 Да засветли још боље.

Небо, земља, ето каже,
 Да живимо у миру
 Друкчје срећу залуд траже,
 Који носе порфиру.

С тога ћемо увек мирно
 Један с другим живити,
 Бедне ћемо ми у крило
 Наше свагда примити.

О тад ће нам кано поток
 Тећи живот по свету,
 И пловећи са звездама
 Сустигну ће на мету.

Јутрашња песма.

Јеси чуо дете моје,
Јутром када певац поје,
Како виче штогод може:
„Хваљен, слављен, да си Боже!“

Јеси слушо птице мале,
А у зору како с' хвале,
Како дивну песму сложе:
„Хваљен, слављен, да си Боже!“

Дал' чу пчелу како бруји
Тихи поток како струји,
Како звоно јутром гласи:
„Од зла Боже, све нас спаси!“

Ил зар неси гледо цвеће,
Кад га јутром сунце креће,
Мири, шушти, диже главу
Све у божју славу праву!

Па зар мило дете моје
 Кад све јутром складно поје
 Кад све пева Творцу своме,
 Творцу своме премиломе

Зар ти само да још лежиш,
 Од јутрашње песме бежиш,
 Да се туђиш, а од Бога
 Да си изрод света тога!

Устај, устај, с ложе Твоје
 Устај рано дете моје,
 Јер је јутро пуно сласти,
 Па се диви божјој власти.

Вечерња песма.

Дан пролази, ноћ долази,
 Вече прима хвалу Твоју,
 Јер у Теби штит налази,
 Вел'ко, мало, све по броју.

Од нас Боже хвалу прими,
 Од захвалне деце Твоје,
 И у нами лик Твој сними,
 Под крило нас узми своје

А и ове буди ноћи
 Бодар чувар Ти над нама,
 Ко што пастир у самоћи,
 Бодарствује над овцама.

Па кад рујна зора сване,
 С родитељма пробуди нас,
 И дан бели кад настане,
 Сваком добру упути нас.

Пролетна песма.

Снег се топи, лед се ломи,
 Студен јака престаје,
 Сунце зиму даље гони,
 Пролеће нам настаје.

Љубичица главу дигла
 Радује се пролећу,
 Природа се сва одеда,
 У зелену одећу.

Дрва пупе, гај зелени,
 Тихи поток жубори,
 А славујско се појање
 Свуд разлеже по гори.

Ајд на страну зимске бриге
 Тешке њене одеће,
 Већ у поље браћо мила,
 Дошло нам је пролеће.

К р и н к р а с н и .

Цвете красни беле боје
 Углед ти је лице твоје
 Од доброте Творца свога,
 Творца свога, небескога.

Он те краси тако дивно,
 Он те краси милостивно
 Да свачије око тебе,
 Да те гледа изван себе.

Ти си цветак пун дивоте,
 Невиности лик доброте,
 У мом врту измеђ цвећа,
 Ти се сијаш као свећа.

О и срце да је моје,
 Тако светле чисте боје,
 Да је теби цвете равно,
 То је моја жеља давно.

Сунцокрет.

Зашто увек цвете мили
 Зашт окрећеш сунцу главу
 Шта је узрок кажи нама,
 И причину реци праву!

Бог је душа сјајног сунца,
 Он је извор од доброта,
 Он је врело сваке правде,
 И причина свих дивота!

О ви људи ваљда знате,
 Сунце правде да имате,
 Па гледајте у њег' смело,
 Он ће вама сјати врело!

Природа и човек.

На ливади мири, мири,
 Разне боје цвеће
 Ко по китној се порфири,
 По њој лепир шеће.

А кад вече тихо дође
 Кад се роси трава,
 Тад ју мирис целу прође
 До истока плава.

Мило ти је о човече
 Да ју таку гледиш,
 Мило ти је љупко цвеће
 Ал га ти не штедиш.

Оштром косом траву косиш,
 До њена корена,
 Суво сено кући носиш,
 Од цвећа, невена.

Но с тобом ће с' исто збити,
 По природном праву,
 Смрт ће и теб' покосити,
 Ко ти ону траву.

У т е х а.

Тврде стене и камене
 Ал су топле и пламене,
 Па по њима цвета цвеће,
 И по њему лепир шеће.

Тако и ми у животу
 Дочекамо и страхоту,
 Ал ниједан данак света,
 Непролази, а без цвета.

Сузе на цвећу.

Рано је мајка ћер своју дигла,
 У врт је шњоме китнасти стигла,
 Где славуј пева, лепир пролеће,
 И цвета дивно божије цвеће.

„О види мајко, о види мила,
 У сваком цветку суза се скрила!“
 Детенце мало матери каже,
 У срце мајка те речи слаже.

„О чуј ме моје детенце драго,
 Те су нам сузе највеће благо,
 Иза њих свагда данак је мио,
 Пролетни данак свануо био!

Упамти ћери и нама када
 Из нашег ока сузица пада,
 Кад нам је живот наш пун жалости,
 И тад је суза вестник радости.

Буди поштен.

Поштен буди до час смрти,
 Неодступај од тога
 Неплаши се никога,
 Зла те савест неће трти!

Часно име.

Свега на свету, свега нестаје
 Ал часно име довек остаје.

Трпељивост.

Трпен је спасен, спасен је до краја,
 Још овде стоји на двери раја.

Јади старости.

Мрштаво чело, суве су руке,
 Слаба, преслаба, старине Луке;
 Погурен старац полако иде
 Очи му слабе много не виде.
 Сребрне, беле, седе су власи,
 Најлепше то је што старост краси.
 Сретна су доба за њега прошла,
 Немоћна старост ево му дошла,
 Оскудност трпи у јелу и пићу,
 Стар се радује бољему бићу.
 Ал одкуд суза из старог ока,
 Невоља гони старину тога.
 Ах тешко души, тој грешној души,
 У пако Боже Ти ју сакруши,
 Што старца гони, — те сузе рони.
 А ти старино де узрок кажи,
 Узрок нам кажи, себе ублажи:
 „Старости све је сносити лако,
 Ја неби никад овако плако
 Да није руге од свога слуге,
 Од деце своје на ове пруге;

Ал то је жалост о мили Боже,
 То лице старо спосит' неможе!
 Еј то су речи старине Луке,
 Тако он збори дижући руке,
 Тако он збори ронећи сузе,
 Тако га Господ у крило узе,
 А она деца ил оне руге,
 Едал су стари имали пруге? —
 О! несу, несу, млади су пали,
 На гроб им њихов старцеви стали!

Завет на гробу.

Поранило је сироче младо,
 Сироче је, име му је Радо
 Поранило на гроб миле мајке,
 На гроб стара својега бабајке.
 А да тамо своје јаде каже,
 Да га они млађано ублаже:
 „Аох мили родитељи стари,
 За сина вам баш нико немари,
 Нит се брине дали имам хлеба,

Дал' ми друго што на свету треба!⁶⁶
 Сузе рони гробове целива,
 Сузама их млађано прелива.
 „Само вама и у гробу стари
 Душа моја вама благодари,
 Од вас несам наследио блага,
 Нит су мени земна блага драга,
 Један пример, то од вас имадем.
 Да по њему владати се знадем. —
 Ви умрсте, на свету вас нема,
 Син ваш често на гробу вам дрема,
 Па се у сну с вама разговара,
 Ту се срећа млађаном отвара,
 Ту му мајка стари бабо каже,
 Добар бити, ту му се налаже!
 Родитељи, и у гробу мили,
 Под земљом сте од мене се скрили,
 Ал вас нико проклињати неће,
 — Тако Радо на гробу лелеће —
 По вама ће син ваш да се влада,
 У гробу вам угодити нада!⁶⁶

Срећа.

Мудрац један пође,
Да срећу потражи,
На овоме свету
Њом да се ублажи.

Педесет је лета
Тумарао тако,
Све крајеве света
Обишао лако.

На високом трону
Цара господара,
И у кући беше
Где нема дннара.

Па дал нађе дегод,
На овоме свету,
Јел наишо мудрац,
На срећу проклету!

Залуд беше мука,
Залудни му труди,
Нигде нема среће
Да њему загуди.

Тако једном пође
Кроз дубраву неку,
Ту издаље зачу
Звонца тиху јеку.

Упути се тамо
Кроз шикарје, гране,
Ал тешко му беше
Усхте да се мане.

А то беше мала,
Малена црквица,
Од хиљаду лета,
Така беше лица.

Над врати јој било
Неколико речи,
Што овом мударцу
Врло добро звечи:

„Овде плача нема,
Нити има туге,
Ту срећа почива,
Ту су њене друге!“

Најсретнији часу
Мојега животи,
Ту срећа почива,
Ту је сва дивота!

Тако мудрац збори
Па врата отвара,
Радостан о срећи
Тако проговара.

Но узбуђен када
Унутра завири,
Ал где — нема среће
У свили порфири.

Задркта се старац
Сав од стра побледи
Када у гроб тавни
И хладни погледи!

„Ту у мрачном гробу
 Ту срећа почива,
 Мир, тишина само
 Туде се ужива!

Исус благосиља малу децу.

Сунце се сјајно на заход клони,
 Вече га бајно и нојца гони;
 Врхови брда у огњу гору
 Румен се блиста и у том мору.
 Одлазе стада из дола китна,
 Одлазе јањчад малена ситна,
 И бродар амо обали броди.
 Да га не нађе тмина на води.

Тај дан је Христос од ране зоре,
 Учио људе код једне горе,
 Тешио плачне, лечио болне,
 Снажио слабе, кљасте невољне.

Па сад се многи свом дому креће,
 Носећи собом божије цвеће,
 Божије речи, божију храну,
 А душу светлу, чисту на дану.

А од њих многи први ред гледа,
 Где јарко сунце на заход седа;
 Појање птица први ред сада
 Многостуде туде у уши пада.

А болан сваки осећа силе,
 Осећа да су боље се скриле,
 Узима одар на руке своје,
 Одлазећ дому свом Богу поје.

Уморан Господ на стени лежи,
 Погледа небо одкуда снежи,
 Наслања главу на десну руку,
 Ал одзив даје свачијем звуку.
 Лице му светло, рујно је, сјајно,
 Пролетно сунце тако је бајно,
 Чрез њега цвеће и семе клија,
 Ал сунце правде друкчје нам сија.

Од њега даље матере стоје,
 Држећи свака детенце своје;
 Благослов још би да деци моле,
 Па стидне гледе на њега доле!
 А ученици рекну им тада:
 „Ман’те Господа! уморан пада,
 Наук је данак цео казиво,
 Зној му је чело много обливо!“

Ал Господ чувши шта они зборе,
 Речма их кори, зашт’ да то творе.
 А деци вели: „Одите мила,
 Дечица моја, што сте се скрила,
 Јер царство божје ваше је само,
 Сви таки треба да га сазнамо.
 Оваки мора сваки тај бити,
 Из раја воду, што жели пити!“

Веселе мајке дечицу воде
 Својему Спасу мили мој роде,
 А он их прима у своје крило,
 Тамо је свако детенце било;

Љубећи он им благослов даје
 А мајка свака у оку таје
 Радосне сузе гледећи Христа,
 Сунашце правде како се блиста!

Спаситељ и житно влаће.

Кад је оно наш Спаситељ света,
 Пре хиљаду и још више лета,
 На земљу се међ нас људе сишо,
 И паклену вражју силу стишо,
 Казивајућ свуда божју вољу,
 Нама стеко отаџбину бољу.

Па пролазећ с ученици своји,
 Покрај њиве гдено влаће стоји,
 Пролазећи и народ учећи,
 О том зрнцу малом говорећи,
 Стаде брати и зрнца вадити,
 А она му почеше зборити:

„О Господе ми се увек Теби,
 Дајемо се, ево Ти нас преби,
 Ти донесе људма хлеб живота,
 У Теби се сија сва дивота,
 Али има Боже много бедни,
 Па нас секу али несу вредни
 Белим брашном нашим да се хране,
 Ми желимо хранит изабране!“

„Златно зрно, чедо моје драго,
 Ти си свију људи оште благо,
 Ти си било увек лик доброте,
 Ти си образ божанске дивоте,
 Који милост своју свуд излива,
 С добри и зли, са свима почива.
 Па нежали ни ти на невредне,
 Веће храни и добре и бедне,
 Буди равно вишњем оцу твоме,
 Милостивом Богу небесноме!“

Спаситељ је тако говорио,
 Влат се њему сваки поклонио,
 Те од тада без роптања храни,
 И од глади мучне људе брани.

Свети Ђурађ.
(По животопису).

Висок престо, а се блиста,
Сјаје кано сунце сјајно,
А од злата жута чиста,
Искићен је цео бајно.
Ћилибар и бисер ситни,
И адеми на њем китни,
Па се сија, па се блиста,
Вас од злата престо чиста.

Император на њем' седи
Намрштено скупља чело,
Ил' му снежи, ил' му леди,
Или му је одвећ врело.
Ништ не гледи, ништ не збори,
Од љута је лава гори,
Сам се гризе, сам се кара,
Зла му савест срце пара.

Пред њиме је крвно поље,
Крвно поље, сатрвено
Ту се пали, ту се коље,
Пепелом је застрвено.

Ко верује Христа Бога,
 Свака мука чека тога,
 Мач и огањ том се спрема,
 Тај милости овде нема.

„Гањај, мучи!“ то су речи,
 И Нерона, и Трајана,
 А тај печат и сад гњечи,
 Рука Диоклецијана.

„Гањај, мучи, све Хришћане,
 Да их једном већ нестане!“
 То је тежња овог цара,
 Ал у том се љуто вара.

Засад му се врши воља,
 Врши свуда на све стране,
 Хришћан трпи чека боља,
 Већа блага : вечне стане!
 Мач и огањ разне муке,
 Свакојакe срамне бруке,
 Све то трпи, све за Бога,
 И за Христа распетого!

У то време Ђурађ свети
 Издаেকে земље пође,
 А дух божиј шњиме лети,
 Он пред овог цара дође.
 Лепог лица брзог хода,
 Хришћанскога јесте рода,
 Храбар јунак божиј борац,
 Што на небу зида дворац!

Млађан беше пун крепости
 Од Бога му дароване;
 И високе пун мудрости,
 Накан бранит' Христијане.
 Цар га љуби ко свог сина
 Због јунаштва и милина,
 Па му даје свака блага,
 Овог света што су драга.

Али Ђурђе тога неће
 Он презире земна блага,
 На пут далек он се креће,
 Да победи божја врага.

Слободу је дао сужним,
 Снабдео их лебом нужним,
 Сиротама раздо благо,
 Што је овог света драго.

А сам дошо ко сирота,
 Пред силена ова цара,
 Благо није сва дивота,
 Оно многе људе вара.
 Ту је казо све што жели,
 Што му душа, срце вели,
 Прославио Творца свога,
 Творца свога премилога.

Силан царе ал га кара,
 Ал га кара страховито,
 Живи огањ да му згара
 Лице нежно, тело вито.
 Али ватра букти, гори,
 Ђурђу вреда ништ не твори,
 Он сред огња млађан стоји,
 Ал се њега ништ не боји.

Каково је чудо ово,
 Врачолија каква клета,
 Свима овде то је ново,
 Страх их смртни све пролета,
 Све сад дркће, дркће бледи.
 Љутит царе у њег гледи,
 Па се гризе кано гуја,
 Трза, бесни ко холуја.

Ал се срце од камена
 Неда лако умекшати
 Веће мора од бремена
 Јоште већма отештати. —
 Љутит царе, љутит бучи
 Па наново ђурђа мучи,
 Ал на ђурђу нема вреда
 Ето цару, ето једа.

За овим га даде бити.
 Најжешћима бојевима,
 Док не поче крвца лити
 Бости оштрим ножевима.

Али ђурђу није много,
 О судбино, судбо строго,
 То он трпи све за Бога,
 И за Христа распетого!

У тавницу тад га вргну
 Нека тамо на дну цвили,
 Па мачеве оштре тргну,
 Да посеку што су били
 Шњиме Христа прославили,
 И крст часни обгрлили,
 Наумили да му служе,
 И на кривду да му с' туже.

Али вишњи Творац неба,
 И створитељ овог света,
 Укаже се баш кад треба,
 Да се сатре змија клета.
 Измучен је ђурђе спао,
 Мио санак Бог му дао,
 Та сневат се само може,
 Што о Теби вишњи Боже!

Небеса се отворише
 Указа се престо Бога,
 У тавници се створише,
 Анђеоска лица млога,
 Па му дају да га краси
 Да му краси венац власи,
 И веле му : „Ево краја,
 На дверма си Ђурђе раја!“

Зора свиће, зора руди,
 С истока се сунце рађа,
 Старо, младо све се буди,
 Па да жићу свом угађа.
 Цар с престола златна суди,
 Ту скупљени многи људи,
 И Ђурађ је туде свети,
 И дух божиј шњиме лети.

„Ја ти штедим твоју младост!“
 Тако царе њему вели,
 „Ев' уживај сваку радост,
 Узми што ти срце жели.

Аполону подај славе
 — Што га људске руке праве,
 Аполону Богу моме,
 Поклони се кано своме!“

— Зашт пре царе неси реко
 Као што ми сада кажеш,
 Жељезом си мене пеко,
 Мучити ме ти налажеш? —
 „Прости цару бабу твоме,
 Ја ћу теби сину моме,
 Заборави што је било,
 Буд’ ми одсад десно крило!“

Ту скупљено млоштво људи
 Узруја се кано море,
 Громко јекну из свих груди;
 „Аполону хајдмо горе.
 И цару је ведро чело,
 Као да би рећи хтело:
 „Са срца ми спаде камен,
 Стишао се жесток пламен!“

У капишту Аполона
 Велика је данас слава,
 Цару вреди милиона,
 Ал га чека ужас, страва.
 Пламен букти, ватра гори,
 Свећеник му служи, двори,
 Већ справљење жртве стоје,
 Аполону већ се поје!

Ђурађ стоји пред њим свети,
 А сви људи у њег гледе,
 Аох Боже хоћел штети
 Он принети жртве бледе.
 Аполону ено ступа,
 У славу се њему лупа,
 На њем само крст направи,
 Па у млево кип се смлави!

Ово беше гром из неба,
 Који бије, руши, пали,
 Помоћ божја баш кад треба,
 Да се змија клета свали.

У капишту све се нија,
 Све се нија и привија,
 Као бурно што се море,
 Спушта доле диже горе.

Тад на среду лако шета
 Једна душа раја кадра,
 Господарка млога света,
 Баш царица Александра.
 Руке дигла небу горе
 А уста јој вако зборе :
 „Прости мени грешној Боже
 Јер Теби се свашта може!“

А на то се мало речи
 Цар с престола свога диго,
 Глас му ори громко јечи,
 Ко да смртни час га стиго.
 „О ви јадне сметенице,
 И цареве невернице
 Крај животу нек вам буде,
 Посеците обе луде!“

Прости Боже оче света,
 Обоје се моле тако,
 Анђо божиј на њих слета
 Па је мрети њима лако
 „Па их зове: од’те амо,
 Од’те амо да седамо
 Пред престоле Творца свога,
 Творца свога премилога.

Скончаше се кратки дани
 Обе ове благе душе,
 Сад по вечни ходе стани
 Сузне очи своје суше.
 Ил пред престо божиј стану
 На колена тамо пану
 Па се моле Творцу Богу
 За нас грешне, колко могу.

Но и цару смртни часак
 Обољелом ено бије,
 Ал га мучи тајни гласак,
 Склапља очи па се крије.

Силни људи болног службе,
 Лек за леком њему пруже,
 Али савест она мучи,
 Смрт му горчи, савест бучи!

Пред очима крвно поље
 Самом крвљу обливено,
 На његову реч се коље,
 Мртвима је застрвено.
 Сви уздишућ на њег гледе,
 Измучене душе бледе,
 Заман царе лице крије,
 У прси се залуд бије.

Сва страшила овог света,
 У коло се похватала,
 Око ложа цара клета
 Весело су заиграла.
 „Хајде с нама, хајде друже!“
 Па му руке своје пруже
 „Вечни огањ тебе чека!“
 Хеј тако му свака тепа.

Тело с душом ал се бори,
 Страхота је погледати,
 — Смрти ходи, та ускори,
 Томе ти ћеш лека дати! —
 Ал ће грешник тек да пати,
 Награду ће Бог му дати,
 У паклу ће да се учи
 У пламену да се мучи!

То је воља божја драга,
 Од искона, увек била
 Да насљеди прави блага,
 Аврамова вечна крила.
 А огањ је за грешнике
 Справљен и за невернике,
 Вечна им је мука плата,
 Од Бога је њима дата!

Доброчинство св. оца
Николаја.

У околу града Мира
Двори су се неки сјали
Дивни двори од старина,
Ал давно су, давно пали.

Све у њима беше дивно
Све господски уређено,
Много злато, много благо
Тамо беше усађено.

А у њима живео је
Отац и три ћери миле
У тај су се дворац китни,
Ко у кавез птице скриле.

Ту су они уживали
Све милине овог света,
Док му није све из руку
Одузела судба клета.

О судбино преварљива
 Зашт узимаш што нам дадеш,
 Зашт из руку опет нама,
 Зашто судбо све украдеш?

Навикнеш нас на богатство,
 Изобиље и лепоту,
 Па у један тренут ока
 Претвориш нас у сироту.

Од дворова, од милина
 Лишен отац, ћери миле,
 Из дворова дивни, красни
 У колебу сад се збиле.

Јад им срце нежно пара
 Навикнуто на дивоте,
 А оца им бол обара,
 Болан пада од срамоте.

У болести сада нема
 Да му лекар леком дође,
 Да се брине и да гледи,
 Да га боља мине, прође.

Пријатељи, присни друзи,
 Неће за њег ни да знаду,
 Кам да помоћ бедном даду
 Од онога што имаду.

А сироте нежне ћерке
 У прси се меке бију,
 Из очију кудгод пођу,
 Потокот им сузе лију.

Како им је сам Бог знаде
 Који види срце свако,
 Ал и човек при погледу,
 Погодити може лако.

Невеселе око оца
 Све клечечки Бога моле
 Па час гледе небу горе,
 Час на њега болног доле.

И срце би свако дала
 Да помогне оцу своме,
 О! дала би даје можно
 Своје здравље немоћноме!

Ах! тешко им гледат беше
 Да му бољу неублаже,
 Радиле су као мрави,
 Ал посо им непомаже.

Млого пута ни корице
 Неимаху тврда хлеба,
 Камол друго што све болном
 Да се снажи, крепи треба!

Покрај тог је још и зима
 Наступила хладна, јака,
 О сиротом том болнику,
 Да је соба барем млака!

Од студени сав се кочи
 Па невесо ћери зове,
 А оне се сакупише
 До постеље болникове.

„Децо моја ћери миле,
 Ја ћу скоро на пут поћи,
 А с тог пута никад нећу,
 Никад више натраг доћи!

Мајка мене тамо чека,
 И ви ћете замном доћи,
 Ал морате том путањом
 Овог света најпре проћи.

О пазите децо моја
 Остаћете и без мене,
 На невиност пазте своју,
 Да вам она неувене!

Тад ћу и ја, а и матери
 Без зазора гледат Бога,
 Тад ће и вас тамо горе
 Дочекати мзда млога!

Тако отац сада збори
 Већ је поноћ овладала,
 Оплата се на прозору,
 Тихо, лако, отварала,

Па кроз њега звекну нешто
 А посред њих кеса паде,
 Одјек њезин полумртвом
 На постељи живот даде!

„Хваљен, слављен, да си Боже
Ти си чуо молбу моју,
Из највеће Ти си нужде
Избавио децу твоју!

Тако отац болан збори,
А ћерке су доле пале,
Па су дале хвалу Богу
Са речима што су знале.

А до зоре веће беше
Постељица донешена,
Гола слама испод болног,
Напоље је изнешена.

И огрев је справљен био
Све за један тренут ока,
Свашта беше, свашта доста,
Крепка пића, вкусна смока.

Три су ћери све у послу,
Свака гледи ако може
Да тој бољи на пут стане;
О благо том оцу Боже!

Једна трчи по лекара,
Друга носи лекарије,
Трећа опет оцу даје,
Да немоћан од њих пије.

А Бог отац са небеса
Што је ову бољу дао,
На молбу је добре деце
И узет ју натраг знао.

Дуго време том не беше,
Већ је болник оздравио,
И многе је посред ћери,
Сретне дане пробавио.

Оне беху углед сваком
Од доброте и чистоте,
Свако их је радо гледо,
И хвалио ко сироте!

Тад војвода један славан,
Најстаријој руку пружи,
Испроси је од бабајка,
Ко супруга да му служи.

Сад из црних облакова
 Сину свима сунце сјајно,
 Сад се зраци преливаху,
 У радосној сузи бајно!

„Ах, да ми је још пре смрти
 Ову другу ћерку моју
 Свећну видет, мили Боже
 Ниспошљи ми милост Твоју!“

То од Бога отац моли,
 Ту он бригу још имаде;
 Ал милостив Творац неба
 И за њега јоште знаде.

Једно јутро после тога
 Опет нађе кесу блага,
 У радости мислио је:
 „То је милост божја драга!“

Па је опет са ћерима
 На колена доле пао,
 На том дару преблагом је
 Богу, оцу, хвалу дао.

А и другој ћерци сада
 Сватови се појавише,
 Са венчања брачне свезе,
 Већ се дома повратише.

„О мој Боже, оче света!“
 Тако отац стари збори,
 „Са срца ми један камен,
 Један само, још обори!“

Усрећи ми још и ову
 Трећу ћерку, о мој Боже,
 Та твоја нам рука свагда,
 Свагда помоћ дати може.

О, тада би ја без бриге
 Душу моју Теби предо;
 Тад би весо ја на небу,
 Твоје светло лице гледо!“ —

Једне ноћи светлила је
 Месечина врло јако
 А стар отац у мислима
 Борио се свакојако.

Кад на прозор неко дође
 Па и трећу кесу баци;
 Старац таки за њим пође
 Да га тражи по сокаци.

Ал узалуд све је било,
 Њега нема, нигде нема,
 Без успеха дому с' врати,
 Да сватове треће спрема.

После брака, тајне свете,
 Сватовски је обед био
 Ту је сваки у свом оку
 Од радости сузе крио.

„О мој Боже, мили Боже,
 Ко је узрок нашој срећи,
 Због чије је штедре руке,
 Брачни обед ово трећи!

Ко у миру милостиње,
 Добročинства ова даје,
 О зашто се од нас крије,
 Зашто Боже да се таје?“

Тако отац ту пред свима
 Тако Бога молећ збори,
 За добротвором му срце,
 Као живи огањ гори.

Многа лета том су прошла,
 Добротвора није знао,
 Ни за она добротворства
 Није њему хвалу дао.

Тад га једном пут нанесе,
 Баш до дивног града Мира,
 И ту види божјег' стада
 Он духовнога пастира.

Црте оне светог лица
 У очи му упадоше,
 И дивнога добротвора,
 Пожеланог познадоше.

На сад са сви страна скуп
 Расејану децу своју,
 Све унуке и све ћери
 Много беше њих на броју.

Па пред оца светог скупа
 Сви одоше и падоше,
 И за она добротинства
 Хвалу њему сад дадоше.

А светитељ тронут тиме
 Приступи им свима ближе,
 Па са земље све на ноге,
 Старо, младо, све подиже.

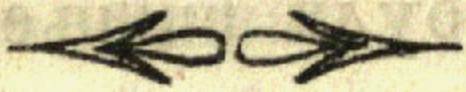
„Нашто мени толка хвала,
 Хвала буди вишњем Богу,
 Његове нам штедре руке
 Укратише беду млогу.

Та он зато нами даје
 Ова земна добра, блага,
 Да у беди помажемо
 Пријатеља, а и врага.

С тога засад нека сваки,
 Од вас ово добро таје,
 Јер левака несме знати
 Што десница коме даје!⁶⁶

Николај се тај добротвор
 И угодник божиј звао,
 Што је многом у невољи
 Штедру руку своју дао!

Ми његову успомену,
 И дан данас светкујемо,
 И његово свето име
 Многом чеду дарујемо.

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

P 19 Ср I 177.1